

FORNBY

FOLKHÖGSKOLA

ÅRSREDOGÖRELSE 2021

Ort och datum:

Borlänge 2022-05-18

Hjalle Östman, Rektor, Fornby folkhögskola

Ort och datum:

Borlänge 2022-06-07

Mursal Isa, Ordförande, Kultur- & Bildningsnämnden

Innehåll

- Inledning _____ 3
- Coronaåret 2021 _____ 4

Kapitel 1 - Kursverksamhet

- Sammanställning av genomförda kurser _____ 5
- Om allmän kurs _____ 6
- Allmän kurs - Borlänge _____ 7
- Allmän kurs på filialen i Falun _____ 18
- Särskild kurs _____ 20
- Korta kurser _____ 30
- Arbetsmarknadskurser _____ 33

Kapitel 2 - Organisation och kvalitet

- Organisations- och utvecklingsarbete _____ 35
- Deltagarfrågor _____ 35
- Jämställdhetsintegrering _____ 36
- Likabehandling _____ 36
- Kvalitetsarbete _____ 37
- Miljö- och hållbarhetsarbete _____ 42
- Systematiskt arbete arbetsmiljö och brand _____ 43
- Fornbys värdegrund _____ 43
- IT _____ 43
- Lokal samverkan / Beslutsforum _____ 44
- Lednings- och förvaltningsorganisation _____ 46

Kapitel 3 - Konferens och internat

- Konferenser _____ 47
- Internat _____ 47

Kapitel 4 - Personal

- Lärare _____ 48
- Servicegruppen _____ 49
- Ledningsgruppen _____ 50

Kapitel 5 - Ekonomisk redovisning

- Ekonomisk redovisning _____ 51

-
- Bilaga 1 - Kvalitetsarbete
  - Bilaga 2 - Fornbys verksamhetsinriktningar

Inledning

Det har varit ett tungt år. 2021 var året då vi hela tiden hoppades komma ur pandemins grepp men aldrig gjorde det. Men likt samhället i stort så höll vi i och höll ut. Lärare, servicepersonal och våra studerande har hela tiden gjort sitt yttersta för att stötta varandra och fortsätta göra det vi gör bäst. Bedriva folkbildning.

När jag skriver detta så är det vår. De senaste veckorna har grönskan slagit igenom och när jag tittar ut över skolgården så ser jag liv. Studerande som sparkar boll på rasten, konferensgäster som förväntansfullt går över gräsmattan på väg till ännu en dag av fortbildning, samtidigt som en av våra vaktmästare klipper gräsmattan för första gången i år. Utanför matsalen hörs skratt när städpersonalen dricker sitt förmiddagskaffe och pratar om vad som hänt i helgen. Genom fönstren till Lillgården ser jag en grupp deltagare som gestikulerar i en livlig diskussion och ovanpå taket utmanar en fiskmås ödet när den envist letar efter sittplats bland spikarna som sattes upp på nocken förra sommaren. Även om måsarna vid häckningen attackerar alla som går för nära deras reden, så har jag aldrig varit speciellt förtjust i att göra livet svårare för dem genom att klä taken med spik. Så när måsen slutligen hittar en plats och triumferar över tillvaron med ett hest skrik så ler jag för mig själv. Överallt sjuder det av liv och rörelse, nyfikenhet och hopp.

På Fornby tror vi att bildning gör människor delaktiga och att alla människor kan utvecklas. Varje dag gör vi vårt yttersta för att möta alla människor med vänlighet, respekt och nyfikenhet. Det gör skillnad.

På nästa sida beskrivs coronaåret 2021 och vilka utmaningar vi stod inför. Det kommer nya utmaningar, det kan vi va säkra på. Men nu lägger vi 2021 bakom oss och ser framåt.

2022-05-16

Hjalle Östman

Rektor, Fornby folkhögskola

Coronaåret 2021

Hela 2021 präglades av den fortsatta pandemin. Den arbetsgrupp (Coronagruppen) som tillsattes våren 2020 för att hantera de många praktiska beslut som pandemin orsakade fortsatte sitt arbete under 2021.

Tidigt under vt-2021 hoppades alla att restriktionerna snart skulle lyftas så att vi skulle kunna återgå till studier på plats men den 9:e mars beslutade Coronagruppen utifrån nyheter om på nytt ökande smittspridning att fjärrstudier, med vissa undantag, skulle fortsätta att gälla terminen ut. Så få som möjligt vistades på skolan och även distanskursernas närträffar ställdes in och hölls via länk.

Restriktionerna slog också hårt mot vår konferensverksamhet under våren då praktiskt taget inga konferenser kunde genomföras. Höstterminen 2021 kunde genomföras på plats för våra verksamheter men med genomgripande anpassningar i scheman, rutiner och möblering för att minimera smittoriskerna. De flesta gemensamma arrangemang ställdes in eller sköts på framtiden vilket påtagligt påverkade folkhögskoleandan. Lärare uppmanades att utföra för- och efterarbete till lektioner hemifrån för att slippa trängsel på kontoren. Administrativ personal jobbade hemifrån och turades om att bemanna receptionen på plats. Studerande och lärarpersonal med symptom erbjöds att delta i undervisningen via länk. Personalmöten och personaldagar hölls enbart på länk.

I slutet av höstterminen kunde trots allt vinterpyssel, julfest och julavslutning genomföras men med hälften av skolans kurser åt gången och med anpassningar gällande lokaler. Region Dalarna ställde också nya krav på sina medarbetare under året. För att få arbeta i regionens regi förväntades alla visa upp vaccinationsintyg för verksamhetschefen, alla typer av möten skulle hållas via länk och de som kunde jobba hemifrån skulle göra det.

Kapitel 1 - Kursverksamhet

Sammanställning av genomförda kurser

Kurstyp	Antal dvtv VT	Antal dvtv HT	Totalt 2021	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
				VT 2021	VT 2021	HT 2021	HT 2021
Allmän kurs							
Allmän kurs Borlänge	1668	1332	3000	44	36	48	32
Allmän kurs Falun	588	479	1067	15	13	14	14

Särskild kurs							
Konstkurs heltid	378	323	701	25	2	16	3
Konstkurs deltid	105	102	207	9	1	12	0
Sy och sälj - textilt entreprenörskap	252	286	538	12	0	17	0
Textil för kropp och själ		51	51	0	0	12	0
Vävning distans 25%	63	51	114	12	0	12	0
Fritidsledarutbildning år 1	220	306	526	5	5	8	9
Fritidsledarutbildning år 2	187	165	352	5	5	3	7
Kurs för dig med förvärvad hjärnskada	210	170	380	3	7	3	7
Starta Socialt Företag	100		100	14	5	0	0

SMF							
SMF, Borlänge	312	236	548	12	12	4	17

Korta kurser							
Sommarkurser		42	42			48	1

Om allmän kurs

Fornby folkhögskola har drygt 50% allmän kurs i sitt utbud av långa kurser och historiskt har allmän kurs varit en hörnsten i vår verksamhet. Den allmänna kursen är indelad i sex olika inriktningar i Borlänge och två inriktningar på Falufilialen.

De övergripande målen och läranderesultaten för vår allmänna kurs beskrivs i dokumentet Mål för allmän kurs på Fornby folkhögskola och läranderesultat enligt Sveriges referensram för kvalifikationer (SeQF). Delatagarnas studier följs upp i tre utvecklingssamtal per läsår. De olika inriktningarna beskrivs närmare nedan under respektive kurs. Inriktningsstudier utgör ungefär en fjärdedel av den schemalagda undervisningen medan resten av tiden ägnas åt ämnesstudier och skapandeverksamhet i olika konstellationer. Den allmänna kursen har varit och är fortsatt fokus för ett utvecklingsarbete kring struktur och arbetssätt.

Under 2021 har omfattande förändringar genomförts i skolans inriktningar av allmän kurs. För att öka integrationen på skolan togs beslutet att lägga ner våra särskilda inriktningar mot svenska som andraspråk (sva). Bristande söktryck till sva-grund ht-2020 gjorde att vi i januari 2021 ersatte denna kurs med en allmänskursinriktning med fjärrstudier med namnet *Människan i världen*. Beslutet att starta en fjärrstudieinriktning underlättades av pandemiläget. Farhågorna som funnits att folkhögskolemässigheten skulle försvinna vid fjärrstudier hade då prövats med påtvingade fjärrstudier för alla under trekvarts läsår och olika sätt att upprätthålla gruppkänsla mm hade testats fram.

Till höstterminen 2021 lade vi även ner den särskilda inriktningen med sva på gymnasienivå. Istället startade inriktningen *Vägen vidare* som fyller ett tidigare hål i vårt kursutbud. Möjligheten att studera svenska som andraspråk finns från och med ht-2021 i alla våra allmänskursinriktningar.

Allmän kurs, Borlänge

Allmän kurs - Estet

Allmän kurs Estet vänder sig till studerande som saknar fullständig grund- eller gymnasieutbildning. Här kan man välja att studera de teoretiska ämnena antingen var för sig eller läsa ämnena tematisk. På inriktningstiden, som motsvara en dag i veckan, arbetar vi med skapande inom bild & form och keramik. Målet är att hitta sitt eget uttryckssätt och sitt bildspråk.

Vårterminen 2021

Inriktningstiden har innehållit skissteknik, akvarell, akryl, keramik med fördjupning av förra terminens tekniker. Deltagarna har också arbetat med collage, parafraaser, foto (bildsnitt och perspektiv), interaktiva bilder, skulpterat i naturmaterial och rakuteknik inom keramiken. De studerande har också tränat på att reflektera kring sin skapelseprocess och att formulera tankar samt att beskriva och analysera konstverk. De studerande har också deltagit på en digital demokratidag på skolan under temat "Vi måste prata" innehållande föreläsning av Charlotte Quandt och gruppdiskussioner. De har också deltagit i den digitala temadagen "Folkhögskolan för asylrätt-Varför flyr folk?".

Höstterminen 2021

Inriktningstiden har innehållit färgsymbolik och grundteknikerna inom skissning, akvarell och akryl. Vi har också arbetat med reklam och layout, alko-ink, och nåltovning. Vi har lärt oss grundteknikerna tumning, ringling, kavling, drejning och rakuteknik i keramiken. De studerande har besökt Avesta Art, Borlänge Modern (BoMo) och utställningar på Borlänge stadsbibliotek.

Deltagarinflytande

Deltagarna har väldigt olika kunskaper och erfarenhet, då det gäller skapande. Vi försöker därför att skapa ett öppet klimat där vi delar det vi kan med varann, hjälps åt, tittar på varandras alster och diskuterar kring det vi ser och upplever. De studerande får också lära ut de tekniker de kan och kursplanen är inte huggen i sten, utan mer ett levande dokument som kan ändras efter behov och önskemål.

Varje vecka hålls klassråd och inför kursråd får deltagarna tid för diskussioner i kursen. Utvärdering av verksamheten sker löpande och individuella samtal genomförs regelbundet där de studerande får stöd att planera och utvärdera sina studier.

Jämställdhetsarbete

Vi har inte specifikt arbetat kring jämställdhet som ett arbetsområde. Däremot finns det levande i alla diskussioner och i samtalen i klassrummet.

Deltagarperspektiv

För deltagarna betyder den estetiska inriktningen mycket eftersom estetiska ämnen främjar inläringen. Man får inte bara tiden för hålla på med något man älskar och brinner för, som man kanske inte har tid att göra i vanliga fall, utan får också möjlighet att hitta nya uttrycksätt. Det innebär också att man får ett avbrott från de teoretiska ämnena, vilket gör att fler orkar ta in det teoretiska i högre utsträckning.

Några deltagarröster om inriktningen:

- *“I mitt liv har jag alltid varit “dålig”. Nu har jag hittat något jag är bra på. Nu vet jag vad jag ska göra”*
- *“Jag tycker det har varit bra att prova på olika saker. Även om man kanske inte älskade alla, så har det varit lärorik att testa sig fram, få lite nya upplevelser och erfarenheter”*
- *“Jag har slutat skära mig. När jag mår dåligt målar jag istället. Arga bilder med svart och orange, ljusa bilder som visar min längtan. Har aldrig gjort det tidigare, men nu har jag hittat nåt som får mig att tänka på annat”*
- *“Jag upptäckte mig själv och färdigheter med min fantastiska lärare, som vägledde mig hela vägen, tills jag tyckte att jag var stark”*

/Kursansvarig

Lena Hallor

Allmän kurs fjärr - Människan i världen

Kursen är en behörighetsgivande kurs för deltagare som vill fördjupa dina kunskaper om klimat, demokrati och samhälle och som människa i världen kunna bidra till en positiv utveckling.

Under ett läsår arbetar vi i kursen igenom fyra teman. Dessa teman uppdateras kontinuerligt för att följa omvärldens förändringar. Deltagarna läser för behörighet och att får utveckla sig själva inom områden som kan göra dem till kunniga, medvetna och aktiva deltagare i världen.

Kursen bedrivs helt via fjärrstudier.

Vårterminen 2021

Vårterminen 2021 som även var startskottet för kursen berörde två teman som framförallt behandlades på inriktningspassen men dessa teman har gått som en röd tråd i samtliga ämnen. Tema ett har innehållit frågor om påverkan, propaganda, källkritik och demokrati. Deltagarna har fått inblick i hur de som enskilda personer kan påverka samhället.

Tema två handlade om vikten av ta hand om sig själv för att orka vara en aktiv samhällsmedborgare. Ämnen som arbetades med var fysisk och psykisk hälsa, normer, ideal och stereotyper. Två föreläsare besökte kursen och talade om sömn, psykisk ohälsa och träning.

Under våren deltog gruppen i ett panelsamtal om ungas möjlighet att påverka demokrati, en gemensam dag under rubriken "Vi måste prata" och ett kursöverskridande arbete om asyl. Gemensamma aktiviteter och diskussioner med givande resultat har skett med andra kurser vid ett antal tillfällen.

Flertal föreläsningar har hållits under verksamhetsåret bland annat har en om sömn, en om ekonomi och konsumtion genomförts, och en tredje hölls under demokratidagen av en person med erfarenheter av att verka för demokrati i ett samhälle som är korruperat.

Höstterminen 2021

Vid höstterminens start antogs några nya deltagare och kursen fortsatte med två nya teman. Det första temat handlade om hållbar produktion och konsumtion. Deltagarna fick information om textila material av en av skolans textillärare. Under temat gjordes många samarbeten med naturkunskapsämnet.

Läsårets sista tema behandlade individens okränkbarhet. Här diskuterades och undersöktes olika grupper och individers rätt till tillgänglighet i samhället. Lärare från skolan hjärnskadekurs föreläste samt vid olika tillfällen besökte en representant från RFSL som lyfte frågor rörande HBTQI samt två representanter från Kvinnojouren Borlänge oss där de lyfte normaliseringsprocessen och våld i nära relationer.

Deltagarinflytande

Inför varje nytt tema hålls en diskussion om innehåll och arbetssätt. Det görs dessutom utvärderingar efter arbetsområden och i vissa fall efter grupparbeten. Då deltagarna har olika kunskaper och erfarenheter försöker vi skapa ett öppet klimat där deltagarna kan stötta och hjälpa varandra.

En gång i veckan har deltagarna en egen stund för diskussioner kring kursen och meddelar kursrådsrepresentanten om något anses viktigt att ta upp på skolans kursråd.

Jämställdhetsarbete

Genomgående lyfts jämställdhetsfrågan och belyses i olika delar av undervisningen och i de olika temaområdena. Vi lärare tillsammans med deltagarna synliggör, medvetandegör och motverkar begränsande stereotyper och könsnormer dels för att deltagarna ska kunna utveckla sina förmågor och intressen utan att begränsa dem. Vi påvisar och lyfter människor, i samtiden och genom historien, liksom använder varierat material för att visa på en mångfald. Vi använder oss av reflekterande samtal och diskussioner i frågor som rör jämställdhet, och arbetar systematiskt för att förebygga diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Deltagarna ska få den kunskap som behövs om vad som kan vara hinder för olika rättigheter ur ett könsperspektiv.

Deltagarperspektiv

Några röster från kursen:

- Både värderingar och tankar delas och många olika perspektiv ställs på tal, lär dig om andras perspektiv eller diskutera din åsikt med andra som brinner för samma sak.
- Plats för eget ansvar. Man har ansvar för sin egen utveckling och prestationer.
- Lärarna är väldigt engagerade i deltagarna
- Alltid drag i klassen
- En blir uppmuntrad till att skapa förändring i världen.

- Intressanta diskussioner kring massvis med olika ämnen.
- Uppdaterad utbildning med moderna metoder.

/Kursansvariga

Kicki Björktoft och Benita Lindholm

Allmän kurs - Första året

Kursen vänder sig till den som saknar fullständig grund- eller gymnasieutbildning. På inriktningstiden, som motsvarar en dag i veckan, har deltagarna jobbat med olika uppgifter. Bland annat för att stärka sig själva i att våga stå för sin åsikt, tala i och inför grupp samt ge uttryck för sin åsikt i form av text, bild, ljud och i olika sociala sammanhang. Men också för att öva på studietekniker och få strukturer på studier och till viss del sin vardag och öva sig i sociala sammanhang genom olika gemensamma aktiviteter i och utanför klassrum och skola.

Övergripande 2021

Inriktningstiden har varit fyra lektionspass per vecka som även har innehållit kurstimme och ett hälsoinriktat pass där deltagarna gör en individuell hälsobarometer, en fysisk aktivitet och avslappning.

Att under inriktningstiden ha många praktiska inslag har betonats speciellt vid läsårsstarten på höstterminen, men det är något som gäller för både vår- och höstterminen. Flertalet av deltagarna har dåliga erfarenheter med sig från tidigare skolgång eller har inte studerat på länge. De praktiska inslagen ger deltagarna en bra start och en god fortsättning på studierna. De gymnasiegemensamma ämnena religion, samhällskunskap, naturkunskap, svenska, matematik, engelska och historia har under vår- och höstterminen studerats på olika nivåer tillsammans med deltagare från övriga allmänna kurser. I kursen har även skolgemensamma aktiviteter ingått, såsom skapande verksamhet, friskvård och aktivitetsdagar.

Hela vårtermin fick pga Covid-19 genomföras som fjärrundervisning.

Deltagarinflytande

Varje måndag har vi ett kursmöte utlagt på schemat som deltagarna ansvarar för och genomför. Utifrån deltagarnas behov har vi också verkstadstid, minst en dag i månaden, då

deltagarna själva fritt väljer vilket/vilka ämnen som de behöver mera tid att jobba med uppgifter. Under vårterminen ökar behovet av verkstadstid och utökas därför med 2 eller 3 lektionspass ytterligare. Vi ägnar också tid för individuell planering, återkoppling på skolarbetet och studieteknik utifrån deltagarnas egna förutsättningar och behov. En gång i veckan får deltagarna tid för att reflektera över sitt egna arbete och följa upp skolarbetet i samtliga ämnen i en individuell och personlig lärobarometer som kursansvariga får ta del av för uppföljning.

Jämställdhetsarbete

Utgångspunkten vid antagning är en jämn fördelning mellan kvinnor och män i blandade åldrar. I det praktiska arbetet under inriktningstiden försöker vi fördela ordet jämnt, variera gruppindelningen och arbetssätt för att på ett så jämställt sätt som möjligt passa ålder, kön och bakgrund.

Deltagarperspektiv

Inriktningstidens varierande innehåll och möjligheten att jobba extra vissa pass med ämnesuppgifter (verkstadstid) har också varit uppskattat och något som deltagarna efterfrågat mer av.

Upplägget med att veckan startar med en kurstimme och ett möte där bland annat kommande händelser tas upp. Det är också en del i att skapa struktur och rutiner för skolarbetet som varit uppskattat.

Deltagare har uttryckt att de blivit lyssnade på och respekterade och vågat säga vad de tycker och tänker samt att de blivit mer sociala. Deltagare har också fått bättre arbetssätt, lättare att prata inför folk och ökad självkänsla.

Vidare har det varit enkelt att ha jobbat med Google Workspace för skola och Chromebooks och det har bidragit till en god struktur i studierna. Hemklassrummet har varit en omtyckt och trygg samlingsplats under de delar av läsåret som vi kunnat vara plats.

/Kursansvariga

Göran Götbo, Linn Arvidsson och MiaMarie Bolling

Allmän kurs - Högskoleförberedande inriktning

Det övergripande syftet med kursen är att ge de studerande chansen att testa samt träna på moment och arbetssätt som är vanligt förekommande inom högre utbildning. Målet är att de ska ges chansen att utveckla en fungerande studieteknik för att klara studier på högskole- eller universitetsnivå på ett så bra sätt som möjligt. Kursen är ettårig och vänder sig till de som planerar att fortsätta med vidare teoretiska studier. Inriktningsstudierna motsvarar en dag i veckan och under den tiden tränas olika former av muntlig presentation, seminarier, opponeringar, skriftliga arbeten etcetera.

Ämnena naturkunskap, svenska/svenska som andraspråk, samhällskunskap, historia och religion läses tematiskt tillsammans med deltagare från Estetisk inriktning och Vägen vidare. Det tematiska upplägget bidrar till att skapa sammanhang och helhet vilket är en viktig del i folkbildningen. Arbetssätten varierar mycket. Mycket tid ges till diskussion och reflektion kring aktuella delteman. Exempel på teman under året är skogen, hållbarhet samt människans roll i samhället. Förutom temaämnena har engelska matematik, skapandeverksamhet och andra skolgemensamma aktiviteter såsom friskvård, skolgemensamma aktiviteter och friluftsdagar varit viktiga delar.

Viktiga händelser under året 2021 i kursen

Året präglades av restriktioner och diverse olika åtgärder för att inte sprida smitta. Även om vi under delar av året kunde studera på plats så ställdes huvudparten av de skolgemensamma aktiviteterna in. Vi försökte dock att få till så många kursgemensamma uteaktiviteter som restriktionerna tillät. Saker som utematlagning och speldag kunde trots allt genomföras. När det gäller undervisningen så blev det uppenbart att den ökade digitaliseringen trots allt lett till en hel del positiva saker. Bland annat så lärde sig flertalet studerande strategier för att studera på annan plats än i skolan vilket vi tror är viktiga redskap som de kan ha nytta av i framtiden.

Vårterminen 2021

Hela vårterminen genomfördes med enbart fjärrstudier. Trots detta så lyckades vi få till en bra sammanhållning i gruppen och undervisningen genomfördes enligt plan. Fjärrstudierna medförde för vissa studerande problem att nå sina studiemål medan andra klarat att anpassa sig till fjärrstudierna på ett bra sätt.

Vi genomförde också en kursavslutning där vi kunde träffas utomhus med bibehållet avstånd.

Höstterminen 2021

Från och med höstterminens början var vi tillbaka på plats på skolan. Hybridundervisning (med uppkoppling från det fysiska klassrummet) blev en del av vardagen då det var möjligt för

både studerande och lärare att delta i fjärrundervisning vid symptom på sjukdom. Även traditionen med gemensamt fika för kurserna återupptogs och saker och ting började så smått återgå till det normala.

Deltagarinflytande

Kursen har under året haft aktiva representanter i skolans kursråd där möjlighet ges till att driva frågor för att förbättra skolmiljön samt ha inflytande på fattade beslut. Vi har också haft kurstimmar där det har funnits möjlighet att diskutera, samt få information om vad som händer på skolan. Verksamheten utvärderas och diskuteras fortlöpande i kursens alla delar. Studerande har på så vis möjlighet att påverka planering och genomförande i dialog med lärarna som strävar efter att vid behov finnas lätt tillgängliga för de studerande.

Jämställdhetsarbete

Vid antagning till kursen strävar vi alltid efter en blandad grupp. På hösten gjorde dock söktrycket att detta inte gick att få till eftersom könsfördelningen bland de sökande var så ojämn. I klassrummet diskuteras ofta frågor som rör jämställdhet och det finns en tydlig medvetenhet kring detta både hos de studerande och hos personalen på skolan. Jämställdhetsfrågor är också något som vi prioriterar att diskutera och ta upp när tillfälle ges såväl i inriktningen som i ämnesstudierna.

Deltagarperspektiv

Sammanfattningsvis kan sägas att i de utvärderingar som gjorts har de studerande svarat att de är nöjda eller mycket nöjda med utbildningen i den högskoleförberedande inriktningen. En stor majoritet säger också att de skulle rekommendera utbildningen till andra. I kursen har det funnits ett flertal studerande med olika typer av funktionsvariationer. Majoriteten av dessa anser att skolan fungerar bra för dem. Så på det stora hela så är de allra flesta vovgt inställda till kursen som helhet.

En av de studerande sammanfattar temastudierna på följande sätt: *Bra! Stor samhörighet. Har alltid haft väldigt kul. Bra med variation i att det är fler klasser i tema. Känts tryggt att redovisa. Stor förståelse och stöttning från varandra.*

/Kursansvariga

Anna Widell och Peter Svedin

Allmän kurs - Insikt

Allmän kurs Insikt, är en kurs som vänder sig till studerande som saknar fullständig grund- eller gymnasieskola samt som har haft en skolgång som varit bristfällig eller problematisk. Orsakerna varierar men en eller flera diagnoser såsom autism/ADD/ADHD i kombination med psykisk ohälsa är vanligt bland deltagarna. Vi arbetar kontinuerligt med en sammanhållen grupp med målet att ha få lärare engagerade i kursen. Vi är alltid på samma plats på skoltid. Förutom i svenska där deltagarna är i olika grupper beroende på deras kunskapsnivå i svenska.

Vårterminen 2021

Hela vårterminen så bedrevs studierna till den största delen som fjärrstudier. Insikt hade dock "på plats studier" måndagar och torsdagar under hela terminen. Detta för att flertalet hade svårigheter med att studera på distans. Det gjorde att gruppen svetsades samman på ett bra sätt som i sin tur ledde till en högre närvaro samt en högre måluppfyllelse för deltagarna. Gruppen bestod av 13 stycken deltagare.

Höstterminen 2021

Vi startade gruppen med 14 deltagare. En av deltagarna drabbades tidigt av sjukdom. Vi har hållit kontinuerlig kontakt med deltagaren via telefon minst en gång i veckan under terminstid.

Hösten förflöt enligt plan.

Deltagarinflytande

Genom att vi gör kontinuerliga uppföljningar av hur deltagarna upplever vår undervisning samt deras egen aktivitet. Det gör vi genom individuella samtal, grupp vägledning samt olika enkäter. Några timmar i veckan har vi verkstadstid, en tid som är lärarledd men som de själva individuellt styr över innehållet på.

Jämställdhetsarbete

Vi jobbar kontinuerligt med den frågan. Den kommer upp vid flera tillfällen i vår kursplan. Både när det kommer till nutid och även hur synen på jämställdhet sett ut historiskt sett. Vi försöker välja litteratur och exempel utifrån ett jämställdhetsperspektiv. De gånger det inte fungerar så påtalar vi detta för deltagarna för att ändra lyfta frågan.

Deltagarperspektiv

Utifrån ex utvecklingssamtal/individuella samtal/enkäter så förefaller de flesta vara nöjda eller mycket nöjda med upplägget och innehållet i kursen. De värdesätter särskilt möjligheten att få

studera i sin egen takt, att de oftast får studera med samma grupp (klass), på samma plats och med ett fåtal olika lärare. Flera har också uttryckt att de antligen känner sig förstådda. Vi jobbar mycket på relationen till deltagarna då känsla av trygghet, att veta vad som kommer att hända under veckan/dagen ger ett lugn. Vi arbetar mycket med att deltagarna ska kunna spara på sin energi/kunna lägga sin energi på rätt saker. Att reducera individernas stressnivå är en mycket viktig aspekt.

Något som flera av våra deltagare uttrycker är hur viktigt det är att alltid veta var man ska vara och vilka man ska vara med. Det gör att de kan lägga energin de har på sina studier istället för på sin omgivning. Detta gynnas även av att det är få lärare som är inblandade i kursverksamheten.

I kommunikationen med andra lärare så är vår pedagogiska assistent en mycket viktig person. Den får ofta agera kommunikatör mellan lärare och deltagare.

/Kursansvariga

Lena Fredin och Catrin Grundfelt

Allmän kurs - Vägen vidare

Allmän kurs, Vägen vidare är tänkt för de som vill studera mot en yrkesbehörighet eller vill vidare till arbete. Syftet är också att deltagaren ska utveckla en förmåga att formulera mål och delmål för sig själv och sin framtid.

Vårterminen 2021

Inför läsåret 2021-2022 beslutades att de studerande med svenska som andraspråk skulle inkluderas i övriga kurser och inte studera i en separat kurs som tidigare. Detta för att det kan ge en större bredd på våra kurser både vad gäller erfarenheter och språklig stimulans. Detta fick till följd att en ny inriktning på allmän kurs planerades.

Höstterminen 2021

Vid kurstart var det nio deltagare. Under hösten avslutade två personer sina studier, dock så tillkom en studerande.

Under inriktningstid har vi arbetat med att våga tala inför grupp, att formulera mål, både privat och utbildningsmässigt, på kort och lång sikt, med uppmaningen att inte fokusera på att uppnå behörigheter, utan snarare på att utveckla förmågor. Med hjälp av samtalsformen "Motiverande samtal" har vi också arbetat med att upptäcka den egna möjligheten att påverka ens situation och framtid. Även gruppaktiviteter, kulturinslag och friskvård har varit viktiga delar. Genom de arbetsområden vi valt övas också samtal, lyssnande, turtagning, argumentation, demokratiskt deltagande i en grupp och i skolsamhället.

Deltagarinflytande

Deltagarna har haft inflytande över arbetsformer för att nå uppsatta mål med skoluppgifter, över möblering i klassrummet och över mängden av och formen för friskvård. Med avstamp i skolans kursråd har deltagarna arbetat intensivt med hur en förbereder, lägger fram och bearbetar frågor i en demokratisk process. För att kunna planera innehåll och arbetssätt och möta de studerandes behov fick de formulera sina mål och förväntningar på året.

Jämställdhetsarbete

Det har varit en större andel män än kvinnor i kursen. Det har bland annat berott på att ansökningsunderlaget bestått av fler män. Vi har under terminen arbetat på olika sätt för att belysa jämställdhetsfrågor i gruppen. Exempelvis genom diskussioner om vilka som förbrukar mest taltid, får sista ordet i en fråga, blir avbrutna och varför det är relevant, samt på vilket sätt brist på jämställdhet kan få negativa konsekvenser.

Deltagarperspektiv

Bland deltagarna i kursen uttrycks att de olika aktivitetsdagar som vi haft under året varit uppskattade. Dels har deltagarna fått möjlighet att se andra sidor av varandra, dels har det friare sättet att umgås bidragit till en starkare känsla av samhörighet i gruppen, vilket de lyfter fram som positivt med studierna i denna kurs. Det är också tydligt att de studerande har påbörjat planeringen av sin tid efter studierna.

/Kursansvariga

Katarina Sundström Rask och Peter Svedin

Allmän kurs på filialen i Falun

Allmän kurs i Falun har under 2021 haft ca 30 studerande. Inriktningarna har varit Bas, Social och Svenska som andraspråk under vårterminen och Bas och Social under höstterminen.

Vårterminen 2021

Under vårterminen 2021 hade Allmän kurs Falun tre inriktningar: Bas, Social och Svenska som andraspråk. Det som kännetecknade inriktningsstudierna för Bas, Social och Svenska som andraspråk, som sammanlagt var en studiedag i veckan, var det tematiska arbetssättet. Vi arbetar ständigt med att hitta aktuella och intressanta frågeställningar. Våra olika kurser är alla samhällsinriktade och har stort fokus på demokrati och jämställdhet. Basinriktningen fokuserade mycket på studieteknik och att stärka deltagarnas skolförmågor. Social inriktning fokuserade bland annat på hälsa och livsstil, normalitet och utanförskap både på individnivå och samhällsnivå. Inriktningen Svenska som andraspråk fokuserade bland annat på studieteknik och ämnet svenska som andraspråk. Förutom inriktningsstudier studerade deltagarna matematik, engelska, svenska, naturkunskap, samhällskunskap, historia, och religion. Social inriktning läste även psykologi. En halv dag i veckan hade deltagarna ämnet KKS, kultur, kropp och själ, där de bland annat arbetade med friskvård och andra aktiviteter som matlagning, pyssel etc. Vi hade distansstudier hela vårterminen pga pandemin. Vi träffades utomhus och hade picknick ett par dagar före skolavslutningen.

Höstterminen 2021

Höstterminen 2021 hade Allmän kurs Falun två inriktningar: Bas och Social. Basinriktningen handlade framförallt om att få mer tid och stöd i de olika gymnasiegemensamma ämnena och hade därmed ett mer individuellt upplägg. Där fortsatte även arbetet med att utveckla studietekniken och att stärka deltagarnas skolförmågor. Den sociala inriktningen såg likadan ut som under vårterminen med skillnad att deltagarna inte läste psykologi. Förutom inriktningsstudier studerade deltagarna matematik, engelska, svenska, naturkunskap, samhällskunskap, historia, och religion. En halv dag i veckan hade deltagarna ämnet KKS, kultur, kropp och själ, där de bland annat arbetade med friskvård och andra aktiviteter som matlagning, pyssel etc. Studierna var framför allt på plats men möjlighet fanns att vara med via länk för de deltagare som hade symtom. Även om samhället sakta men säkert började öppna upp efter corona-pandemin fanns det fortfarande restriktioner kvar vilket ledde till att det inte blev några studiebesök. Däremot hade vi en utefriluftsdag i Stångtjärn där vi grillade och utförde olika aktiviteter.

Deltagarinflytande

Vi hade kurstimme varje vecka där deltagarna fick möjlighet att påverka och vara en del av planeringen av det som skulle hända på filialen.

Jämställdhetsarbete

Vi arbetade löpande med jämställdhetsfrågor i olika ämnen och under inriktningstiden. Det ingick även studier om mänskliga rättigheter, barnkonventionen och de globala målen för 2030 i våra inriktningar.

Deltagarperspektiv

Varje deltagare hade sammanlagt tre utvecklingssamtal under dessa två terminer. Där diskuterade vi tillsammans olika förutsättningar för att deltagaren skulle lyckas med studierna samt satte upp mål för läsåret och utvärderade hur det gick i varje ämne. Under efterföljande studerandekonferenser lyfte vi lärare viktiga aspekter som framkommit under utvecklingssamtalen för att kunna göra anpassningar och möta deltagarnas behov och förutsättningar. Vi arbetade tillsammans för att öka allmänbildning och självkänsla.

Under vårterminen intervjuade deltagarna varandra om folkbildningens påverkan för deras studiesituation och här följer några av svaren:

- *"Vuxenutbildningen funkar inte bra för mig, så då valde jag att testa folkhögskola istället. Dessutom har man allting på samma ställe istället för kursvis".*
- *"Det är bra kommunikation mellan elev och lärare, och det är lätt att prata med lärarna".*
- *"Det känns som att man kan anpassa det mer till sina personliga behov och att man får kontakt med sina klasskamrater och lärare på ett annat sätt och att man bygger en fin gemenskap".*
- *"Man kan få den speciella hjälp man behöver, men också den sociala biten".*
- *"Lärarna är jättesnälla och har hjälpt mig jättemycket under min tid här. De förstår att jag har problematik och anpassar sig efter det".*

/Kursansvariga

Pernilla Nord, Louise Hjalmarsson och Ullis Hill

Särskild kurs

Fritidsledarutbildningen

Skolan bedriver den tvååriga fritidsledarutbildningen sedan 2018. Utbildningen har egenmakt som profil och följer den lokala kursplanen som i sin tur baseras på den gemensamma kursplan som Fritidsledarskolorna fastställt. Utbildningen innehåller många olika delar som ska förbereda de studerande för yrkesrollen fritidsledare. Där finns bl.a. ämnen som sociologi, utvecklingspsykologi, grupp-psykologi och pedagogik. Kursen innehåller också sammanlagt 14 veckors arbetsplatsförlagd utbildning.

Vårterminen 2021

Under vårterminen 2021 brottades fritidsledarutbildningen med att göra en praktisk utbildning relevant med fjärrundervisning. Flera av de praktiska moment vi planerat blev inte av pga av pandemi och restriktioner. Examensjobben för åk två upptog en stor del av vårterminen. Trots pandemi och fjärrundervisning var både åk 1 och 2 på praktik. Det är en del av utbildningen som våra studerande anser är mycket givande. I juni examinerades den andra kullen fritidsledare från fritidsledarutbildningen.

Höstterminen 2021

Vi fortsatte att utveckla ämnet praktiskt ledarskap till ett återkommande ämne där deltagare planerar och genomför olika aktiviteter för att praktiskt öva sig i att leda på olika sätt. Höstterminen startade med ett introduktionsläger i Kungshol, Rättvik där vi var under tre dagar. Som ett led i utbildningen planerades och genomfördes lägret av åk 2. Ett annat skarpt uppdrag under höstterminen var att planera en friluftsdag för Gruvrisskolans åk. 6. I december höll åk 2 ett arrangemang för allmänheten. De valde att göra ett kalas för barn. De sökte sponsorer, planerade aktiviteter och marknadsförde evenemanget som "Bästa festen". Över 70 barn och ett 20-tal föräldrar kom till Fornby på "Bästa festen". Ett mycket lyckat evenemang. Vi hade också en vecka där deltagarna fick lära sig att använda film som redskap. De skrev manus, filmade och klippte ihop var sin film på temat "födomar mot unga".

Deltagarinflytande

Vi har veckovisa klassråd, var klass för sig samt gemensamt för båda kurserna där det finns gemensamma frågeställningar. Där lyfter vi deltagarnas synpunkter på vad, hur och varför vi ska göra på ett visst sätt.

Vi jobbar med utvärderingar efter kursavslut och efter varje kursmoment/ämne samt mer informella utvärderingar, där deltagarnas ideer, tankar och synpunkter kommer fram. I arbetslaget diskuterar vi fortlöpande vad vi kan och bör förändra i förhållande till utbildningens styrdokument.

I många av utbildningens kurser ingår praktiska moment som siktar på att utveckla yrkesrollen. I flera av de delarna är deltagarna aktiva med att planera och genomföra uppgifter.

Jämställdhetsarbete

En stor del av utbildningen handlar om bemötande- och värdefrågor, där är likabehandling, inkluderande förhållningssätt och metoder samt genus och jämställdhetsfrågor centrala inslag. Mer analyserande och begreppsligt hanteras jämställdhetsarbetet i tex ämnena sociologi och grupp psykologi samt i kursen Genus.

Deltagarperspektiv

Deltagarna upplever att arbetsinsatsen varierar en del mellan olika delkurser. Många pekar på att utbildningens olika delar ger nya insikter och att varje del är en viktig pusselbit på vägen mot yrkesrollen fritidsledare.

/Kursansvariga

Annika Beskow, Göran Ehn och Mikael Näregård

Konstkursen

Konstkursen bygger på ett gästlärarsystem, där undervisningen sker veckovis. Samtliga som undervisar är aktiva konstnärer. Förutom att de jobbar med ett ämne på kursen, delar de med sig av sin konstnärsresa och hur deras vardag ser ut, samt exempel på hur andra konstnärer arbetar. Varje konstnär kommer med erfarenheter och ett kontaktnät ut i världen som våra studerande får ta del av.

Terminerna börjar med teckning, modell, rumslighet och perspektiv. Det är styrketräning och uthållighet som lägger grunden till måleri och skulptur. De fast anställda konstnärerna, May Lindholm och Lisbeth Boholm, är de som håller i starten och i strukturen under terminen och knyter ihop alla delar. May undervisar i teckning, skulptur och jobbar med föreläsare och aktuella kontakter så som andra utbildningar, Lisbeth i teckning, måleri och färglära. Under året har vi haft dessa gästlärare:

- Göran Rydén, Måleri
- Anna-Linnéa Liljeholm, Konstoriering, teckning o konstnärlig process
- Kim Stensland Färglära
- Nina Edling, Grafik
- Erika Nordkvist, Teckning/collage

Det handlar om att bli en bra betraktare och beslutsfattare, att genom egna erfarenheter forma sitt bildspråk.

Vi har också halvtidsutbildningen, som är populär bland de som gått heltidsutbildningen. Det är en fortsättningskurs, med syfte att ge deltagarna stöd att fortsätta processen i egen ateljé. De träffas en gång i månaden och går igenom sina arbeten tillsammans samt att de har tillgång att delta i valfria undervisningsveckor i mån av plats.

Vi har anpassat oss till pandemin, under andra vågen våren 2021 har vi kunnat anpassa med halvgrupp på plats i våra underbara lokaler. Från hösten helgrupp på plats.

I konstorieringen har de studerande (under corona) fått tips och uppslag om digitala visningar av konstutställningar. Vi har också haft digital kontakt med olika konstutbildningar som en orientering i konstvärlden. När restriktionerna togs bort kunde vi dec 2021 göra en studieresa till Eskilstuna konstmuseum. Och besök på Galleri Svarta Gran i Borlänge.

Konstkursen är den Fornbykurs som kanske har den största variationen i fråga om deltagarnas ålder, bakgrund och ambitioner med studierna. Något som gör den till en dynamisk mötesplats. Våren 2021 har Konstkursen arrangerat Demokratidag för hela skolan med ekonomiskt stöd från #ViMåstePrata. Poeten och kriminalutredaren Lotta Qyandt berättade om sitt arbete på Polisens barnahus, om hur en intervjuar barn när någon är misstänkt för övergrepp mot barn.

Vi har undervisning för Hjärnskadekursen i våra lokaler, och hösten 2021 samarbetade vi med Fritidsledarutbildningen och Sy och sälj om en halvdag på tema lek. Föreläsning av Anna Atterling från Tillitsverket. Vi tycker att konsten med sitt språk, ska kunna vara ett nav i skolans verksamhet såsom i samhället i övrigt.

Det kontinuerliga återkopplingsarbetet syftar till att se den personliga utvecklingen som skett. Undervisningen har som mål att ge grundkunskaper i olika konstnärliga uttrycksmedel, med syfte att deltagarna ska få utveckla sitt eget bildspråk och få praktiska och teoretiska kunskaper för vidare utbildning och personlig utveckling, samt att ge en orientering om konsten och kulturens utveckling och betydelse i samhället.

Ansökningarna till konstkursen är många både från regionen och från hela landet. De sökandes bakgrunder är olika i ålder, utbildningsnivå och erfarenhet av bild., Då kan deltagarna ta del av många olika erfarenheter och växa tillsammans. Det är ett gott betyg till kursen.

Konstkursen deltog i en sommarutställning med Svensk form sommaren 2021
Tillsammans med Sätergläntan institutet för slöjd och hantverk, Leksands folkhögskola, Mora folkhögskola/ Modeakademin, Malungs folkhögskola, Sjöviks folkhögskola och Högskolan Dalarna.

Hösten 2021 nominerade Lisbeth Boholm och May Lindholm kandidat till Regionens kulturstipendium för unga. Och vår tidigare studerande Lina Östlund fick stipendiet som en uppmuntran i sina studier vidare mot en högskoleutbildning.

Från utvärderingen av kursen: “Är väldigt nöjd med utbildningen. Trodde innan att det skulle vara mera föreläsningar. Jag är frågvis och får alltid svar på hur jag kan göra, lösa saker praktisk. Det är en bra utbildning, skräddarsys för varje elevs behov med mycket kunniga lärare.”

/Kursansvariga

Lisbeth Boholm och May Lindholm

Kurs för dig med förvärvad hjärnskada

Vårterminen 2021

Även denna termin präglades studierna av pandemin och bedrevs som fjärrundervisning.

Kursdeltagarna var tio till antalet, varav fyra st bosatta utanför länet.

Under denna termin följde vi schemat fullt ut, t o m de praktiska ämnena som konst och täljeri genomfördes på distans. Under fjärrstudietiden hade vi varje vecka ett pass friskvård då vi träffades utomhus för promenad och socialt umgänge. Kursens personal mötte då upp studerande i Borlänge, Falun och Rättvik vilket varit mycket uppskattat av studerandegruppen. Studerande utanför länet har haft egen promenad men med fotouppgift att skicka till personal. Friskvårdspasset har gett en kontinuerlig kontakt mellan studerande och personal, även om det varit digitalt.

Två friluftsdagar anordnades också, utomhus och på skolan. Studerande reste bl a från Värmland, Stockholm och Sundsvall för att träffas fysiskt.

Höstterminen 2021

Studerandegruppen bestod av samma tio som vårterminen. Den största skillnaden var att nu kunde vi starta upp terminen på plats och så förblev det hela terminen. Vi återgick till "normala" skolveckor både gällande kursinnehåll och tider. Det blev en form av nystart för alla att landa i nygamla skolrutiner. Det övergripande intrycket var att alla, både studerande och personal, var glada, nöjda och inspirerade att vara fysiskt på skolan igen.

Under hösten ändrades namn och till viss del inriktning på två schemalagda ämnen på kursen. Dåvarande täljeri byttes till kreativ verkstad och IKT till kommunikation. Detta för att bredda de båda ämnena för att i ännu större utsträckning kunna individanpassa och möta studerandes behov och förutsättningar

Under terminen gjordes några aktiviteter utöver ordinarie schema, tex besök på Hjälpmedelscentralen med guidning, friluftsdag med guidning vid Falu koppargruva, vinterutflykt med korvgrillning o samarbetsövningar hos en av kursens personal samt egen Nobelmiddag med utnämnelser till kursens studerande. De fyra studerande boende på internatet, har deltagit i fritidsaktiviteter två kvällar/v med kursassiterter.

Vi deltog även under året på skolgemensamma aktiviteter.

En av kursens lärare läste "Folkhögskolan som särskild utbildningsform och didaktisk verkstad" vid Linköpings Universitet, vilket gav behörighet som folkhögskolelärare.

Deltagarinflytande

Vi fäster stor vikt i att våra studerande har ett eget inflytande och eget ansvar i sina studier och i deras fortsatta rehabilitering hos oss. Ett av kursens mål är att de studerande ges möjlighet att öka sin självständighet, självförtroende och självkänsla under sin studietid hos oss. Därför jobbar vi hela tiden aktivt med den studerande att utgå från sig själv i sin nya livssituation. Vad vill jag? Vart är jag på väg? Hur ska jag gå tillväga? Vilka strategier passar mig? osv

Vi utgår från den studerandes behov och förmåga och försöker möta personen där den befinner sig. Detta innebär att alla har sina individuella målplaner, med utvecklingssamtal men även Nätverksträff varje termin där den studerande tillsammans med personal bjuder in de personer som är viktiga i den studerandes liv nu och efter studietiden på Fornby.

Deltagande kan vara tex anhöriga, rehabpersonal, representanter från kommun, Arbetsförmedling eller Försäkringskassa mm.

När det gäller kursinnehåll har de studerande en hel del inflytande när vi tex ska göra studiebesök och friluftsdagar så kommer förslagen ibland från studerandegruppen.

Friskvårdspassen baseras på studerandes förslag och de röstar sedan fram vilka aktiviteter terminen ska bestå av. Även hörsammas förslag på teman eller inriktning i övriga schemalagda ämnen. Vi personal arbetar aktivt med att vara lyhörda och bemöta studerandes önskemål då vi ser att motivation och sammanhållningen ökar med deltagarinflytande.

Deltagarperspektiv

En viktig framgångsfaktor på vår kurs är den sociala gemenskapen och vikten av allas lika värde. Att alla får känna gruppstillhörighet och vara en del i ett sammanhang, lika viktig som alla andra att man är saknad om man inte är i skolan. Alla ska bli sedda och bekräftade under en skoldag. Ett exempel på detta är att alla studerande alltid, varje dag, har sin egna stund att stå i fokus inför kurskamraterna och att komma till tals i klassrummet under lektionen som heter: Kurstimme. Alla förväntas då att visa respekt genom att lyssna på sina kurskamrater en stund varje morgon, det frångår vi aldrig. Alla är lika viktiga! Detta är något vi ofta får höra av studerande att de känner sig trygga i gruppen, man törs föra sin talan, att det är bra sammanhållning och att man är respekterad för den man är.

Något som ofta nämns av studerande är att det är skönt att omges av personer som är i samma situation i livet. Från ena stunden till den andra har man fått en hjärnskada. Gemensamt med sina kurskamrater är att livet plötsligt tagit en vändning och tillvaron i livet kan vara totalt förändrad. Förändringen är inte självvald och livet kanske tagit en riktning man själv inte

riktigt vet hur man ska hantera. Många uttrycker känslan av samhörighet med kurskamraterna där man kan få både råd, tröst och någon som lyssnar som verkligen förstår. Kursen är anpassad och formbar efter studerandes behov och förutsättningar. Ett exempel på detta är att många av våra studerande har en hjärntrötthet och låg stressnivå. Därför är skoldagens både längd och innehåll anpassad efter detta, flera små pauser under lektioner, möjlighet att gå ifrån för vila, ökad personaltäthet, långsammare studietakt, inga prov eller läxor osv. Dessutom har vi kursassistenter som extra stöd i tex klassrum, vid förflyttningar, vid måltider samt på skolans internat i form av fritids- och boendestöd. Detta är något som många uttrycker tacksamhet över, då man ofta inte har stött på detta tidigare efter sin skada. Många som har avslutat kursen berättar att de har fått stöd att hitta rutiner som får vardagen att fungera, tex minnesstöd eller strategier för planering. Social gemenskap är också något som många säger att kursen gett dem.

Skolans vackra miljö i kombination med ett fantastiskt skolkök tycker också många bidrar till trivsel, utveckling och välmående.

Kursen har personal med mångårig erfarenhet samt utbildning inom förvärvad hjärnskada och hjärnskade-rehabilitering. Detta framförs ibland till oss både från studerande och anhöriga som en trygghetsfaktor och att man känner tillit för personalen. Många har lång tid på sjukhus bakom sig och tycker det är skönt och motiverande att få möjlighet att fortsätta sin rehabilitering utanför sjukhusens väggar och i en mer avslappnad och anpassad miljö på Fornby.

/Kursansvariga

Helena Uhlbäck och Johan Wixner

Sy och sälj - textilt entreprenörskap

Kalenderåret 2021

Vi har haft digital föreläsningsvecka med personer från företag, myndigheter och olika instanser, och inom folkbildningen. Skatteverket, ALMI, Nyföretagarcentrum, Studieförbunden, Kreativa näringar Region Dalarna mfl.

Då man jobbar mycket nära med varandra i grupp och planerar och utför gemensamma och individuella studiebesök föreläsningar och träffar sinsemellan i klassen.

Sedan jobbar den studerande individuellt med ”eget projekt” där är dialogen mellan lärare och studerande återkommande med utvecklingssamtal ca en gång per månad.

Miljötänk och Återbruk: Utnyttja återvunnet textilt material- tyg knappar, tyger, blyxtlås, sy om gör nytt... våga prova!! Våga misslyckas för att lyckas. Återbruka för att spara på jordens resurser.

Förfina dina sömnadsvanor: Här kollar vi över olika teknikers problem med att sy vissa moment tekniskt, kan man förenkla eller utveckla.

De sömnadstekniker vi berör är blyxtlås, fickor, foder, linning, kragar, jersey och muddar, olika fallar och handsömnadsteknik, mönster och mönsterförändringar, materiallära/val av kvalitet. Har gruppen egna önskemål går det givetvis bra.

Kläder genom historien: Demokrati och jämställdhet. Klädernas historia, betydelse och roll genom sekler....varför? hur? Var? Alltifrån politik religion och olika strömningar som krig, fred, högkonjunktur, och lågkonjunktur- var är ”jag i den kedjan”?

Färg Stil form skissteknik:-Här tittar vi på formspråk, färglära och färgövningar. Vem är jag som skapar? Vem skapar jag för? du lär dig att skissa plagg/produktskiss.

Tygförädling/tygtryck:-Vi lär oss att förädla billigare tyger, eller återvunna textilier i naturmaterial. Färgning och blocktryck, schablontryck och andra sätt att mönstra och färga textil.

Omvärldsanalys:-Vad behövs för att just mitt skapande skall attrahera kunder? Marknadsföring genom storytelling, hur vill jag presentera mitt skapande?

Vägar att nå ut med din kollektion: Vad är lönsömnad/legoproduktion? Att ta på sig uppdrag och att producera till andra textilföretag. Vad behöver jag tänka på? Kontrakt? Personkemi? Vad kan jag ta i betalt? Förväntningar på kvalitet leverans? Skall min logga finnas med? Är det ett samarbete eller ren brödföda? Vad gynnar mig?

Eget projekt:-Här får du chansen att jobba på en färdig produkt i textil...Produkten skall vara gångbar och du skall kunna producera den snyggt och under relativt kort tid. Din ”bread and butter” produkt som man kan tjäna pengar på. Hemarbetstiden går främst ut på att du i lugn och ro kan skapa... och börja bygga upp din idé.

Praktik:-Två veckor under VT på ett textilt företag eller annat företag som jobbar med egen design och tillverkning. Du hittar din egen plats i närmiljön eller ute i landet.

Deltagarinflytande: Initiativförmåga kombinerat med eget ansvar och dina kamrater i klassen är av stor vikt. Folkbildningens principer är mycket tätt invävt i sättet att jobba i klassen och utbildningen, demokratiska beslut där gruppens röst är avgörande. Den studerande har mycket inflytande. Demokratiska beslut fattas utifrån den studerandes önskemål. När man studerar på utbildningen sy och sälj så kommer klassen och gruppen (lärare inkluderat) vara av extra stor vikt.

Jämställdhetsarbete: Det läggs ett stort fokus på miljötank jämställdhet och hållbarhet, så även hållbarhet som människa... planering struktur pausvila rörelse för kropp och mental hälsa.

Kläder genom historien: Demokrati och jämställdhet. Klädernas historia, betydelse och roll genom sekler...varför? hur? Var? Alltifrån politik religion och olika strömningar som krig, fred, högkonjunktur, och lågkonjunktur- var är ”jag i den kedjan”?

Deltagarperspektiv

Vi som lärare får ideligen till oss kommentarer om hur mycket utbildningen förändrat dem i positiv riktning. Alla plan i livet stärks.

/Kursansvariga

Daniel Eriksson och Magdalena Johansson Wahlberg

Textil för Kropp och själ

Kursen vänder sig till textilintresserade som vill studera i lugn takt. Eftersom kursen var på 25 % studietakt fanns möjlighet att kombinera studier och arbete. Kursen går två dagar i veckan, måndag och tisdag.

Kursen är inriktad på textila tekniker som broderi, vävning, spinning, tovning, stickning, virkning, m.m. Vi har arbetat med de olika teknikerna under temaperioder på någon eller några veckor. Kursdeltagarna deltar i skolgemensamma aktiviteter som friluftsdagar, luciafirande, vinterpyssel, m.m.

Höstterminen 2021

I augusti startade kursen med 12 kursdeltagare från närområdet. Vi har arbetat med olika textila tekniker. Inom de olika arbetsområdena väljer deltagarna fritt vad de vill arbeta med. Var och en arbetar i egen takt och efter egen förmåga. Deltagarna kommer med olika

kunskaper och erfarenheter. De har varit mycket generösa med att dela med sig av kunskaper och inspirerar gärna varandra. Stort fokus under hösten har varit på att hålla corona-avstånd. Vilket har varit en utmaning p.g.a. att både deltagare och lärare rör sig på olika platser i salen.

Kursen gjorde en studieresa och fick vara med på fårklippning en förmiddag på en gård utanför Falun. På eftermiddagen hade vi friluftsdag med korvgrillning vid Stångtjärn. Det var en mycket uppskattad dag. Det har varit en god stämning i gruppen med många samtal och mycket inspiration och nya kunskaper.

Deltagarinflytande

Deltagarna har inflytande på innehållet inom ramarna för kursen. Flera kursdeltagare har delat med sig av kunskaper och visat textila saker som de skapat utanför kursen. Det har inspirerat kurskamraterna till att prova på nya tekniker.

Kursdeltagarna och läraren planerade gemensamt upplägget av den kombinerade studiedagen och friluftsdagen som gick till Stångtjärn och gården med fårklippning.

Före och efter kursrådsmötena har gruppen diskuterat de olika frågorna som tagits upp.

Jämställdhetsarbete

Alla kursdeltagarna deltar och tar gemensamt ansvar vid gemensamt arbete, vilket innebär jämställdhet i gruppen. När man arbetar tillsammans uppstår det ofta intressanta diskussioner. Eftersom det är en textil kurs berör diskussionerna ofta ämnen om olika jämställdhetsvillkor som mellan män och kvinnor, textilarbetares arbetssituation över hela jorden, miljöproblem i världen, etc.

Deltagarperspektiv

På olika sätt har deltagarna uttryckt att kursen betytt mycket för dem. Flera är pensionärer och vill ägna sig åt något som de tycker om ... textil! Det berikar både kunskapsmässigt och genom att man utvecklas i mötet med andra människor. När man möter livets svårighet är det skönt att kunna delta i en kurs där man kan få ett andrum. Flera deltagare har vittnat om att textilt arbete är läkande samt att samtalen är berikande.

Flera kursdeltagare fortsätter att träffas och arbeta med textil tillsammans efter kursen.

/Kursansvarig

Kicki Sandberg

Korta kurser

Sommarkurser

På sommaren har vi en vecka med egna sommarkurser. De kurser som genomfördes var kurser i måleri, akvarell, maskinstickning, keramik och fritt broderi. 49 deltagare fördelades på de fem kurserna. Osäkerheten som skapades av pandemin gjorde att några av de kurser vi ursprungligen planerade fick för få deltagare och tvingades ställa in. Ungefär hälften av sommarkursdeltagarna bodde på internatet under sin kurs.

Vävning, fortsättningskurs - vt 2021

Vävning fördjupning på distans vt 2021 är en fortsättning på höstens grundkurs i vävning. Deltagarna kommer från olika delar av landet. På många orter i landet finns inte grundläggande vävutbildning, vilket gör att distanskurser är ett bra alternativ. Kursen tar vid där höstens kurs slutade. Kursen innehåller både teori och praktisk vävning. Kursdeltagarna väver i hemmet, på skolan eller i någon vävstuga.

Målet är att deltagarna ska kunna planera, sätta upp och väva på egen hand.

Hela vårterminen skedde på distans. Även närträffarna blev på Internet p.g.a. coronaläget. Även denna vårtermin blev det fokus på vävteori och formgivning. Vi har främst ägnat oss åt vävtekniken kypert i olika former. Kursdeltagarna har vävt sina vävar på hemorten, i hemmet eller i någon vävstuga.

Deltagarinflytande

Deltagarna väver det de själva vill inom kursens ramar och uppgifter. Inför kursträffarna har deltagarna möjlighet att föreslå och önska vad som ska tas upp på träffarna.

Jämställdhetsarbete

Kursen har inte specifikt arbetat med jämställdhet. Fokus har varit på att alla ska komma till tals på internatträffarna. Hänsyn tas till deltagarnas olika förutsättningar att delta i kursen.

Deltagarperspektiv

Kursdeltagarna uppskattar att få fördjupa sina vävkunskaper. De inspireras och lär av varandra. Flera knyter vänskapsband för livet. Efter kursens slut ordnade kursdeltagarna en

träff hemma hos en kursdeltagare i Säter, så att de fick möjlighet att träffas och prata vävning och annat. Kursdeltagarna uttrycker uppskattning över möjligheten att studera vävning på distans.

/Kursansvarig

Kicki Sandberg

Vävning, grundkurs - HT 2021

Grundkursen i vävning vänder sig till den som vill lära sig grunderna i vävning samt de som vill ta fram gömda och glömda kunskaper. Deltagarna kommer från olika delar av landet. På många orter finns inte grundläggande vävutbildning, vilket gör att distanskursen är ett bra alternativ.

Första kursträffen börjar med att planera en väv, samt genomgång av hela uppsättningen från varpning till vävning. De många momenten gör att det är ett krävande arbete för många kursdeltagare att sätta upp sin egen väv på hemorten.

Kursen innehåller både teori och praktisk vävning. Målet är att kursdeltagarna ska kunna planera, sätta upp och väva på egen hand.

Under hösten hade vi alla kursträffar på Fornby.

Höstterminen ägnades främst åt vävuppsättning, viss teori samt med fokus på allt man kan göra i tekniken tuskaft. Kursen vill öppna ögonen för insikten att man kan göra väldigt mycket med begränsade kunskaper i vävning.

Deltagarinflytande

Kursdeltagarna väver det de själva vill inom kursens ramar och uppgifter. Inför kursträffarna har deltagarna möjlighet att föreslå och önska vad som ska tas upp på närträffarna.

Jämställdhetsarbete

Kursen har inte specifikt arbetat med jämställdhet. Fokus har varit på att alla ska komma till tals på internatträffarna. Hänsyn tas till deltagarnas olika förutsättningar att delta i kursen.

Deltagarperspektiv

Kursdeltagarna uppskattar att det finns en grundkurs på distans, eftersom det inte finns vävkurser på många orter i landet. Många deltagare vittnar om att de blir glada av att få möjligheten att delta i vävkursen. Vävning ger glädje. De får nya kunskaper, inspiration och de diskuterar allt mellan himmel och jord, inte bara textil.

/Kursansvarig

Kicki Sandberg

Arbetsmarknadskurser

Studiemotiverande folkhögskolekurs (SMF)

Trots en tät samverkan så har det under flera år varit svårt för Arbetsförmedlingen att hitta deltagare till våra kurser och 2021 kan beskrivas som ett katastrofår. Under vårterminen hade vi gruppstarter likt tidigare år men deltagarna uteblev trots överenskommelser med Arbetsförmedlingen. Vi tvingades göra kurser med väldigt få deltagare och i vissa fall integrera dem i allmän kurs. Arbetsförmedlingen genomförde under året en förändring i linje med andra läns mer framgångsrika rekryteringsmodeller. Dalarnas folkhögskolor gavs inget val, utan anmodades att endast ha löpande antagning till våra kurser. Trots att vi trodde att det nya upplägget kunde försämra kvaliteten så gjorde vi förändringar i kursupplägget så att det skulle passa med löpande antagning. Tyvärr gav den korrigeringen ingen ökning av antalet anvisade deltagare.

På vårterminen hade vi totalt 24 deltagare inskrivna och under hösten 18 deltagare. Detta är långt under det det planerade deltagarantalet.

Starta socialt företag

Kursen vänder sig till den som vill veta mer om vad sociala företag är och hur de kan användas för att skapa samhällsnytta. Under kursens gång får deltagarna bearbeta eller komma på affärsidéer, som de sedan handleds i att skapa affärsplaner till.

Kursen ges på 25 % under en termin och bedrivs på distans.

Vårterminen 2021

Kursen ges på distans och skulle ha innehållit tre obligatoriska närträffar. Pandemin tvingade oss tyvärr att genomföra hela kursen på distans.

Innehållet i kursen fördelas i huvudsak på tre moduler.

- Modul 1: Teoretiska grunder, inspiration, drivkrafter, affärsidé och utbyte
- Modul 2: Finansiering, ekonomi, upphandling och marknadsföring
- Modul 3: Arbetsgivaransvar, ledarskap, handledarskap, rehabiliteringssystemet samt slutredovisning av affärsidé och affärsplan

Deltagarinflytande

Deltagarinflytande och deltagarnas egna erfarenheter hade en central roll i kursen. Många av deltagarna var yrkesverksamma inom offentlig eller privat sektor, de flesta hade erfarenheter av socialt arbete och några tillhörde själva målgruppen för sociala arbetsintegrerande sociala företag. Deltagarna gavs många tillfällen att dela med sig av sina kunskaper och erfarenheter. Inflytande över studiesituationen hade de genom att de kunde lägga upp mycket av studietiden utifrån personliga förutsättningar. De fick också fritt forma samarbetsgrupper och välja om och när de ville ha sin slutredovisning.

Kursens innehåll var svårare att ge deltagarna inflytande över, framförallt på grund av tidsbrist, men efter kursens utvärdering tog vi fasta på de synpunkter som dök upp och gjorde justeringar till nästa omgång av kursen.

Jämställdhetsarbete

Vi pratade om de globala målen, där jämställdhet är ett av dem. I övrigt behandlades jämställdhetsfrågor inte som explicit kursinnehåll.

Deltagarperspektiv

De allra flesta deltog under hela kursens gång och utifrån de utvärderingar vi gjorde med deltagarna var de nöjda med kursen.

/Kursansvarig

Catrin Grundfelt och Mikael Näregård

Kapitel 2 - Organisation och kvalitet

Organisations- och utvecklingsarbete

Då 2021 präglats av pandemin så har en del av det tänkta utvecklingsarbetet fått stå tillbaka för ett mer handgripligt jobb knutet till pandemin. Arbetet med att underhålla nätverk och samverka med andra samhällsaktörer har också blivit lidande. Mer om vårt organisations- och utvecklingsarbete beskrivs i detta kapitel.

Deltagarfrågor

Kursrådet

Fornbys kursråd möjliggör för deltagarna att ha inflytande och dialog med skolan under strukturerade former. Beslutsvägar och mandat är klargjort för deltagarna. Kursrådet består av deltagare från alla långa kurser och träffas månadsvis.

Inför och efter varje kursråd har kurserna kurstimme med sina kursansvariga lärare. Detta för att för- och efterarbeta frågor till kursrådet.

Kursrådet väljer varje läsår en ordförande och en vice ordförande. Kursrådet väljer även två studerandeskyddsombud som har till uppgift att bevaka arbetsmiljöfrågor för de studerandes räkning. Kursrådets ordförande är med på lärarråd. Ett av studerandeskyddsombuden är med på Agendagruppens möten.

Utöver deltagare från kurserna så medverkar även, rektor, servicechef, internatansvarig och representanter från service- och lärarpersonal på mötena.

Övriga forum för inflytande

För att diskutera utvecklings- och ordningsfrågor så har de boende på internatet regelbundna möten med skolans internatansvarig.

Alla kurser har kurstimme där deltagarna har möjlighet att föra dialog om kursens innehåll och utformning. Här kan även valda frågor skjutas vidare till kursrådet.

En gång per termin gör skolan deltagarenkäter. Resultatet går igenom på kursrådet och eventuella frågor tas vidare till rätt beslutsforum för vidare behandling.

Jämställdhetsintegrering

Jämställdhet har alltid varit en av de frågor vi varit noga med att ta upp i undervisningen och vi har under lång tid kontrollerat att löneskillnader inte kan kopplas till kön. Under vintern 2019/2020 planerades ett arbete för jämställdhetsintegrering med start ht 2020. Med ett års fördröjning, pga pandemin, återupptogs arbetet under hösten 2021. En jämställdhetssamordnare har förordnats på 7,5% under läsåret 2021/2022 och ett systematiskt arbete för att identifiera för skolan relevanta jämställdhetsfrågor har genomförts enligt plan.

En enkätundersökning har gjorts bland både studerande och personal. Resultaten har legat till grund för gemensamma diskussioner i samband med personaldagar och personalmöten samt i kurserna. Målet har varit att i första hand väcka en ny medvetenhet kring frågan.

Arbetet har syftat till att komma fram till vad jämställdhet i praktiken innebär på Fornby folkhögskola samt vilka åtgärder som krävs för att vi ska ha en gemensam syn på och ett gemensamt systematiskt arbete kring frågan. Denna process fortsätter enligt vår plan under våren 2022. De målområden som identifieras i arbetet ska leda till synliga mål och rutiner som kommer att fogas till verksamhetsplanen för läsåret 2022/2023.

Det jämställdhetsarbete som under 2021 genomförts i kurserna finns omnämnt under respektive kurs.

Likabehandling

Fornby arbetar efter huvudmannens likabehandlingspolicy men har även under vintern 2021 inlett en gemensam process för att utforma en plan mot diskriminering och kränkande behandling tillsammans med Region Dalarnas övriga folkhögskolor. Planen färdigställs och beslutas av Kultur- och Bildningsnämnden under våren 2022.

Värdegrunden utgör basen för likabehandling på Fornby. Rektor är ytterst ansvarig för att eventuell diskriminering eller kränkande behandling hanteras. Den nya handlingsplanen beskriver ingående hur detta ska göras.

Kvalitetsarbete

Förutom statens föreskrifter för folkhögskolorna och Folkbildningsrådets villkor, utgår Fornby folkhögskolas verksamhet från planer med mål i tre organisationsnivåer; Region Dalarnas Regionplan Vi mår bra i hela Dalarna 2021-2023, Dalarnas regionala Kultur- och bildningsplan 2019-2022 och Fornby folkhögskolas verksamhetsplan som upprättas läsårsvis. De mål och aktiviteter i Regionplan och Kultur- och bildningsplan som berör folkhögskolan finns speglade i skolans verksamhetsplan. Verksamhetens återkoppling mot dessa planer sker i olika forum och vid olika tillfällen under året som beskrivs i figuren i bilaga 1. Personaldagar med all personal, vid tre till fyra tillfällen om året, utgör det främsta forumet för slutlig utvärdering och diskussioner kring verksamheten framåt. I anslutning till dessa personaldagar hålls även särskilda lärardagar där kurserna/undervisningen utvärderas och planeras. Löpande uppföljning av arbetsmiljö- och miljöarbete sker i Agendagruppen (se sidan 42).

Lärarråd/serviceråd/kursråd, organisationsbenmöten och lärarmöten stämmer av och gör kontinuerliga utvärderingar av aktuella händelser. Organisationen kring olika typer av möten beskrivs på sidan 44. Ledningsgruppen fattar beslut om förändringar samt följer upp att rutiner och handlingsplaner uppdateras efter förändringar. Beslut redovisas i samband med personalmöten. Vid alla råd och personalmöten förs mötesanteckningar som finns digitalt tillgängliga för all personal. Förutom till regionen redovisas verksamheten även till FBR och SPSM. De olika delarna i Fornbys verksamhet beskrivs närmare under respektive rubrik i denna redovisning. En samlad bild av verksamheten presenteras i bilaga 1.

Verksamhetens kvalitetssäkras genom ett systematiskt arbete i de olika delar som beskrivs under rubrikerna nedan. Skolan är även del av Region Dalarnas internkontrollprogram som under 2021 haft fokus på effekterna av Covid-19 på verksamhetsmål och arbetsmiljö, fastighetsutveckling, verksamhetsstöd med hjälp av IT/digitala möten, ekonomi samt mutor, jäv, korruption och andra oegentligheter.

Kvalitet i kurserna

Kursbeskrivningar uppdateras årligen av kursansvariga och sammanställs av rektor inför publicering på hemsida och folkbildning.nu.

Antagningsprocessen följer en rutin med dokumenterad arbetsgång och arbetsfördelning mellan kursansvariga och administrativ personal. I antagningsprocessen finns en strävan efter att bilda blandade grupper med avseende på ålder, kön och särskilda behov. Våra olika kurser/inriktningar riktar sig också till något olika målgrupper vilket finns beskrivet i kursbeskrivningarna.

Rutiner och gemensamt arbetsmaterial för omdömessättning och behörigheter samt utfärdande av intyg (skolans-, FBR:s- samt SeQF-intyg) utvärderas och uppdateras årligen inför omdömessättning och utfärdande mot förändrade föreskrifter och resultat av utvärdering och uppföljning av allmän kurs. De övergripande målen för allmän kurs och läranderesultat enligt SeQF utvärderas och uppdateras i möte med allmänskurs-lärarna efter läsårets slut och aktualiseras inför läsårsstart och planering.

Etik- och gränsdragningsarbete

Skolan har en hög moral och tydligt arbete kring hur statsbidragen används till verksamheten och att verksamheten följer de uppsatta statsbidragsvillkoren. Kursutbudet har varit och är mycket stabilt och de nya kursidéer som provats och som i vissa fall startat som samarbetsprojekt under de senaste åren har alla fallit inom ramarna för villkoren. Som varande offentlig verksamhet finns också flera inbyggda spärrar mot fusk och oegentligheter med bidragen då verksamheten har ögon på sig från flera håll. Skolan har till exempel en ekonom som arbetar centralt inom regionen och som arbetar med alla tre regionfolkhögskolornas ekonomi. Regionen har också strikta regler och koll på användningen av skattemedlen. I dagsläget finns ingen dokumentation kring skolans etik- och gränsdragningsarbete, mycket på grund av att behovet aldrig har uppkommit.

Fornby Intra - Dokumenthantering

Efter byte av digital plattform för några år sedan har hanteringen av gemensamma dokument upplevts otydlig. Under 2021 har en plattform, Fornby Intra, utvecklats så att alla gemensamma dokument, rutiner, handlingsplaner, protokoll, blanketter mm ska finnas lättillgängliga för all personal. Ledningsgruppen ansvarar för att dokumenten på Intra hålls uppdaterade. Regionens styrdokument, ledningssystem och personalhantering finns i regionens Intranät som tyvärr inte är lika lättåtkomligt för alla i Fornbys personal utan endast kan nås genom ett fåtal datorer på skolan. Det åligger därför ledningsgruppen att sprida information kring centrala beslut om förändringar som rör skolans verksamhet.

Risk- och konsekvensanalyser

I enlighet med Region Dalarnas ledningssystem genomförs systematiska risk- och konsekvensanalyser vid alla organisationsförändringar som riskerar att påverka personal eller studerande negativt. Analyserna genomförs av rektor och skyddsombud samt berörd personal i samverkan med fackliga parter. I analyserna ingår handlingsplaner för att minimera negativa konsekvenser. Dessa handlingsplaner följs upp i samverkansgruppen. Under 2021 har risk- och konsekvensanalyser dokumenterats inför förändringar i:

- Omfattning och förläggning på läsåret för kursen Textil för kropp och själ.
- Fritidsledarutbildningens upplägg och förändring till hybridkurs med både på plats- och fjärrundervisning för att möta behov och vikande deltagarunderlag.
- Bemanning i städgruppen i samband med pensionsavgång.
- Organisationen av SMF-kurser på grund av bristande deltagarantal. Övergång från gruppstarter till löpande antagning på uppmaning av AF.

Insamling av underlag för uppföljning av verksamheten

Årligen genomförs medarbetarsamtal och lönesamtal med personalen samt utvecklingssamtal med deltagarna. I allmän kurs hålls tre utvecklingssamtal per läsår; nummer ett med fokus på studieplanering och relationsbygge, nummer två för uppföljning av studier och trivsel, nummer tre med fokus på framtiden. I de särskilda kurserna sker utvecklingssamtalen på olika sätt utifrån kursens syfte och mål. Alla utvecklingssamtal utgör underlag för uppföljning av skolans verksamhet och kurserna.

Digitala utvärderingar gällande olika områden används för att fånga in synpunkter rörande många olika aspekter. Under 2021 har följande digitala utvärderingar genomförts följts upp:

Till studerande:

- Hur fungerar de datorer vi lånat ut?
Följdes upp av IT-ansvarig för att utforma ett system med hyrdatorer.
- FSO:s deltagarenkät vt-2021
Följdes upp i ledningsgruppen samt vid utvärdering under personaldag juni-2021 och planeringsdagar i augusti.
- Extra deltagarenkät Fornby vt-2021 med frågor om fjärrstudier och andra anpassningar till den rådande pandemin. Denna gjordes för att följa upp en motsvarande enkät under ht-2020 och se om inställningen till fjärrstudier förändrats med tiden.
Följdes upp i ledningsgrupp och vid personaldag i juni-2021.
- Ämnesutvärderingar (görs delvis digitalt men inte generellt). Följs upp av ämneslärlagen.
- Deltagarenkät Fornby ht-2021
Följdes upp i kursråd samt vid personaldag i januari 2022.

Till personal:

- Vad är "Kvalitet på Fornby" för dig? För att samla inspiration till kvalitetsarbetet.
Följdes upp i ledningsgruppen.

- Region Dalarnas medarbetarenkät rörande arbetsmiljö
Följdes upp i samverkansgruppen samt vid APT i februari 2022

Till studerande och personal:

- Intresseförfrågan om vaccination på skolan
Följdes upp i ledningsgruppen och ledde till att vaccination genomfördes på skolan.
- Jämställdhet på Fornby
Användes som underlag till arbetet med jämställdhetsintegrering för att identifiera jämställdhetsaspekter på Fornby. Resultatet av enkäterna behandlades vidare vid personaldag i januari 2022.

Fokusområden i verksamheten under 2021

Här beskrivs de fokusområden som skolan arbetat med under året från verksamhetsplanen samt de gemensamma målen från Kultur- och bildningsplanen.

- Hantera pandemins effekter på ett så bra och skonsamt sätt som möjligt. Arbetet har letts av en för ändamålet tillsatt grupp, Coronagruppen (se sidan 4). Hänsyn har tagits till såväl deltagare och personal som till skolans ekonomi.
- Fortsätta arbetet med att utveckla ett systematiskt och integrerat jämställdhetsarbete som återupptogs hösten 2021 (se sidan 36).
- Befästa skolans värdegrund i alla delar av verksamheten.
- Uppdatera rutiner för behandling av personuppgifter. Steg har tagits för att ta fram gemensamma rutiner kring detta för alla tre regionfolkhögskolorna.
- Utveckla bibliotekets roll på skolan. I januari 2021 presenterades en plan för utveckling av skolbibliotekets roll. Tre arbetsgrupper med olika uppdrag bildades och arbetet har pågått i grupperna samt förändringar delvis implementerats under året.
- Börja arbeta utifrån en ny organisationsmodell med fyra olika verksamhetsben (se bilaga 2). Den nya modellen ska säkerställa att alla verksamheter ges möjlighet att bidra till utvecklingsarbetet på skolan och bidrar till att det blir lättare fånga upp idéer från olika kurser. Benen återrporterar till ledning och lärarråd.
- Driva på processen i vår fastighetsutvecklingsplan för ombyggnation av entré/reception samt renovering av internatet Mellangården. Processen går framåt och förslag har presenterats av Regionsfastigheter men det är ännu oklart om finansiering kan ordnas för ombyggnationer.
- Utveckla ett Fornby Intra för gemensamma dokument enligt ovan.
- Fortsätta utvecklingsarbetet i allmän kurs med fokus på form och innehåll .

- Inventera och se över serviceorganisationen för att göra en kompetensförsörjningsplan.

I anslutning till Kultur- och bildningsförvaltningens (KuB) gemensamma mål har Fornby haft för avsikt att nå fram till en gemensam marknadsföringsstrategi för Region Dalarnas folkhögskolor. Detta arbete har påbörjats men visat sig svårt att nå främst på grund av bristande resurser och olika behov på skolorna. I KuB-planen finns även mål kring arbetsmiljön som Fornby är del av. Sådana mål är att öka utnyttjandet av friskvårdsbidraget och att arbeta vidare på att förbättra systematiken kring arbetsmiljöarbetet vilket vi gjort under året. Aktiviteter för hållbarhet och digital delaktighet finns i KuB-planen. Vi har under året uppmärksammat hållbar utveckling på flera sätt, kursvis och gemensamt och har ett tydligt arbete för ökad digital delaktighet bland våra deltagare genom inslag i våra kurser. En viktig kvalitetsaspekt på skolan är personalförsörjningen. Inom Region Dalarna arbetar folkhögskolorna och KuB-förvaltningen tillsammans för att uppmärksamma att en satsning behövs på erfarna och kompetenta lärare. Detta är viktigt då folkhögskollärarnas löner halkat efter vilket gör det svårt att rekrytera den kompetens vi önskar.

Folkbildningsrådets uppföljningsbesök 2021

Under 2021 var Fornby folkhögskola en av 10 folkhögskolor som fick uppföljningsbesök från FBR. Att få besök av Folkbildningsrådet var givande och gav energi till folkbildningsarbetet under året. Besöket byggde på rapportering av verksamhetsåret 2020 och genomfördes, på grund av pandemirestriktionerna, digitalt i två omgångar via länk.

Det första digitala besöket skedde i maj då representanter från FBR träffade först en blandad grupp av studerande från olika kurser och därefter lärare från allmän- och särskild kurs för timplånga samtal om Fornby folkhögskolas verksamhet, organisation, deltagarinflytande/studeranderätt och kvalitetsarbete.

Slutligen träffade de den utökade ledningsgruppen (rektor, servicechef, biträdande rektor samt filialföreståndare) för ett återkopplingsamtal. Det andra digitala besöket gjordes i oktober då representanter från FBR träffade förvaltningschefen för Kultur- och bildningsförvaltningen, Kultur- och bildningsnämndens ordförande samt ledningsgruppen på Fornby.

Vid besöket diskuterades verksamheten både ur Regionens perspektiv och ur FBR:s perspektiv. Brister i kommunikationen mellan FBR och regionen som huvudman uppmärksammades från skolledningens sida och diskuterades. FBR påpekade brister i skolans rapporterade kvalitetsarbete och arbete med jämställdhetsintegrering. Dessa brister i skolans arbete har uppmärksammats för åtgärder redan i 2021 års verksamhetsplanering.

Miljö- och hållbarhetsarbete

Fornby folkhögskola är fortsatt en aktiv aktör för folkbildning kring frågor om miljö och hållbarhet som bidrar till ökade kunskaper och ökad medvetenhet hos alla våra studerande. Skolan bedriver även sedan många år tillbaka ett systematiskt miljöarbete enligt ISO 14001 enligt intentionerna inom Region Dalarna.

Det systematiska arbetet kring miljö och arbetsmiljö har som grund miljö- och arbetsmiljömå som följs upp årligen samt hantering av avvikelser och förbättringsförslag.

Arbetet upprätthålls av skolans miljö- och arbetsmiljögrupp Agendagruppen som möts en gång i månaden under terminstid. I Agendagruppen finns en bred representation med ledningen och demokratiskt valda representanter från alla yrkesgrupper på skolan samt studerandeskyddsombuden.

Under 2021 beslutades efter många om och men ett hållbarhetsprogram i Region Dalarna. En diskussion pågår i förvaltningens miljöombudsgrupp rörande miljöarbetets riktning och relevans för verksamheterna. Det är fortfarande oklart från regionens håll hur hållbarhetsarbete och systematiskt miljöarbete ska integreras och/eller organiseras i förhållande till varandra och vilken roll verksamheterna ska spela i detta arbete. De centrala oklarheterna har medfört att skolans systematiska miljöarbete i någon mån gått på sparlåga under 2021. Möjligheterna till ett aktivt miljö- och arbetsmiljöarbete har också påverkats av pandemin och de nedstängningar och påtvingade ändringar i rutinerna som denna medfört.

Konferensverksamheten som utgör en betydande del av skolans verksamhet har varit praktiskt taget obefintlig under året. Coronapandemin och alla förändringar som den har medfört har också lett till att miljöpåverkan från Fornbys verksamhet har varit mycket mindre än vanligt under år 2021. Den minskade miljöpåverkan på grund av minskad verksamhet på plats avspeglar sig i alla de faktorer som följs upp: Användning av engångs förbrukningsartiklar, mängden avfall, energianvändning, livsmedels miljöpåverkan samt resor och transporter. Data finns samlade i Miljöredovisning Fornby folkhögskola 2021.

Systematiskt arbete arbetsmiljö och brand

Sedan många år tillbaka bedrivs även ett systematiskt arbete med dokumentation kring arbetsmiljö, brandsäkerhet och kemikaliehantering. Arbetet drivs i Agendagruppen som närmare beskrivs under rubriken Miljöarbete. För dessa verksamhetsområden finns planer och mål som upprättas och utvärderas årligen. I Agendagruppen sköts också skolans avvikelshantering rörande arbetsmiljö- och miljöfrågor. Dessa utgör ett viktigt underlag för det systematiska arbetet.

Skolan har planer för både arbetsmiljö- miljöarbete som årligen utvärderas och uppdateras. I det systematiska arbetsmiljöarbetet finns även riktlinjer för hur verksamheten genomförs så att vi främjar en god arbetsmiljö.

Fornbys värdegrund

Under ht 2018 inleddes processen att ta fram Fornbys gemensamma värdegrund. Värdegrunden lades fast i samband med personaldagar 2019. Arbetet med att leva den gemensamma värdegrunden är ständigt pågående och en viktig del i Fornbys kvalitetsarbete. Värdegrunden speglar våra samlade värderingar och kan ses som ett löfte och ett symboliskt handslag mellan alla på Fornby folkhögskola. Under 2021 har en nytillsatt värdegrundsgrupp träffats vid flertalet tillfällen för att bland annat planera gemensamhetsförstärkande aktiviteter inom personalgruppen såsom värdegrundscafé och annat.

IT

Året fick inledas med att fortsatt bedriva lektioner och mötesverksamhet på fjärr på grund av Covid -19. Även om det inte är som att vara på plats så gick det, ur IT-verksamhetens synpunkt, tekniskt sett bra. Utrustning och hjälpmedel fanns på plats och en viss rutin av att bedriva fjärrarbete och fjärrstudier har uppstått. Utvecklingen av de digitala verktygen som används accelererade under pandemins gång vilket också hjälpt till. En del av IT-arbetet har bestått i att förmedla ut nytillkomna arbetssätt och funktioner. Året inleddes också med inredande av ett (Fornbys första) fjärrklassrum, både vad det gäller hårdvara och de digitala

verktyg som var nödvändiga. Därifrån bedrevs sedan Allmän kurs Människan i Världen enbart som fjärrundervisning med lärare på plats och deltagare online.

Återgång till undervisning på plats till höstterminsstarten, men pandemin har inneburit att två nya kurser initierades. Dels ovan nämnda inriktning av allmän kurs som bedrivs helt som fjärrundervisning och dels fritidsledarutbildningen som bedrivs som en hybridkurs med deltagare både på plats och med fjärrdeltagare. Det har ställt nya och andra krav på teknik och teknisk utrustning. Två klassrum har utrustats med kameror, skärmar och datorer avsedda bara för dessa kurser.

Ett första steg mot att förnya dels vår sedan länge föråldrade datorpark och dels ett nytt sätt att tillgodose våra deltagare med datorer för undervisning har tagits. Som ett prov har 25 st datorer (Chromebooks) införskaffats som terminsvis hyrs ut till endast en av våra kursverksamheters deltagare. Ett prov som hittills utfallit väl.

En kapacitetsökning av internethastigheten har gjorts till Falufilialens lokaler. Där är numer kapaciteten som i Borlänge, 1000/1000 mbit/s.

Ett onlinekurstillfälle i det alltmer, för vår verksamhet, viktiga digitala verktyget för assisterad teknik (AT) AppWriter har anordnats i samarbete med Wizkids, leverantören av digitala tjänster.

Underhåll av befintliga system och utrustning i övrigt har också gjorts.

Lokal samverkan / Beslutsforum

Facklig samverkan

Samverkansgruppen har sammanträtt 5 gånger under året. Gruppen består av rektor, biträdande rektor, servicechef och skyddsombud samt företrädare för de fackliga organisationerna Lärarförbundet Folkhögskollärarna och Vision. Kommunal har valt att inte ha någon representant och har därför ett centralt ombud med på samverkan.

Ledningsgrupp

Ledningsgruppen består av rektor, servicechef och bitr. rektor och träffas en gång per vecka. Varannan vecka är det utökad ledningsgrupp då även filialansvarig medverkar.

Lärarråd

Lärarrådet samlar alla skolans lärare (även filialens), träffas en gång per månad och svarar för pedagogisk planering och uppföljning av verksamheten.

Serviceråd

Servicerådet samlar servicepersonalen, träffas en gång per månad och svarar för planering av serviceverksamheten och fungerar som arbetsplatsträff.

APT

Efter förslag på personaldag gjorde vi i slutet av 2021 en förändring i vår mötesstruktur. Två lärarråd per termin blir arbetsplatsträffar där all personal medverkar.

Personaldagar

Personaldagar (6 dagar/år) svarar för långsiktig planering av verksamheten. Dagarna samlar all personal på skolan. Dessa dagar fungerar även som APT.

Möten med Fornbys verksamhetsinriktningar

En gång per månad samlas skolans personal i så kallade "benmöten". De olika verksamheterna har här möjlighet att driva frågor utifrån verksamhetens perspektiv. (Se bilaga 2)

Lärarmöten

Veckovisa lärarmöten hålls på skolan i Borlänge och på filialen i Falun.

Vid alla ovan beskrivna möten förs mötesanteckningar som görs tillgängliga i gemensam drive.

Lednings- och förvaltningsorganisation

Organisation

Fornby folkhögskola ingår i Kultur- och bildningsförvaltningen i Region Dalarna. Kultur- och bildningsnämnden är styrelse för de tre regionsägda folkhögskolorna Fornby, Mora och Malung.

Styrelse/Kultur- och bildningsnämnden

Namn	Uppdrag	Parti
Mursal Isa	Ordförande	MP
Sara Persson	1:e vice ordförande	C
Suzanne Lazar	2:e vice ordförande	S
Catharina Enhörning	Ledamot	M
Josefin Heed	Ledamot	V
Kurt Podgorski	Ledamot	S
Lennart Sacrédeus	Ledamot	KD
Bigitta Sohlberg	Ersättare	S
Helena Vådegård	Ersättare	KD *
Håkan Frank	Ersättare	M
Joanna Strid	Ersättare	C
Liv Lunde Andersson	Ersättare	S
Martin Johansson	Ersättare	L
Susanne Norberg	Ersättare	S

Kultur- och bildningschef, ledningsgrupp

Förvaltningschefen Malin Lagergren är chef för skolans rektor. Rektor ingår i ledningsgruppen för Kultur- och bildningsförvaltningen.

* Nämnden har två fadderpolitiker utsedda som har till uppgift att skaffas sig extra mycket kunskap om "sin" verksamhet. Under året har vi endast haft en fadder då ordinarie ledamot tidigt sa upp sina politiska uppdrag. Samarbetet med Helena Vådegård har däremot varit bra. Fadderverksamheten är värdefull både för politikerna och verksamheterna.

Kapitel 3 - Konferens och internat

Konferenser

Vårterminen 2021

Vårterminen 2021 var alla bokade konferenser inställda. Distanskurserna var aldrig på plats denna termin.

Höstterminen 2021

Under höstterminen hade vi mycket färre konferenser än före pandemin. Möbleringen var fortfarande coronaanpassad med antalet personer per bokning halverat.

Att det varit så många halvdagsbokningar medför att det blir färre luncher bokade, nästan alla halvdagar vill bara ha kaffe. Detta innebar lägre intäkter på kost.

Under höstterminen hade vi totalt 19 heldagskonferenser, 20 halvdagskonferenser och 4 tillfällen då externa gäster anordnade arrangemang efter skoltid.

Distanskurserna har under höstterminen varit på plats vid sina planerade närträffar.

Vävdistan 3 träffar på totalt 8 dagar och Sy och Sälj 5 träffar på 5 dagar per gång.

Internat

Fornby folkhögskola har internatboende i fem korridorer i tre olika byggnader. Totalt ca 40 rum i; Mellangården, Nygården och Storgården.

Vi har under flera år haft problem med att internatet till viss del blivit en destruktiv miljö för vissa våra studerande. Flera av våra studerande bär med sig ett bagage av psykisk ohälsa, före detta drogmissbruk och en osund relation till alkohol. För att tydliggöra att Fornby är en plats där alla ska ha möjlighet att växa som människor och studera så införde vi under 2021 totalt alkoholförbud på internatet. Detta har haft väldigt goda effekter. Stämningen på internatet har blivit mycket bättre och antalet incidenter har minskat kraftigt. Kontroll och uppföljning av denna nya hållning sker på samma sätt som när det gäller droger, och finns beskrivet i vår handlingsplan för en drogfri (och numer även alkoholfri) skolmiljö.

Kapitel 4 - Personal

Lärare

Pedagogisk personal

- Arvidsson Linn (*Tjänstledig*)
- Beskow Annika
- Björkorp Kristina
- Boholm Lisbeth
- Bolling MiaMarie
- Ehn Göran
- Ekenberg Maria (*Arbetar på Vassbo*)
- Eriksson Daniel
- Fredin Lena
- Grundfelt Catrin
- Götbo Göran
- Hallor Lena
- Hill Ulrika
- Hjalmarsson Louise
- Karlsson Lisbeth
- Kerpeten Bulent
- Lindholm Benita
- Lindholm May
- Nord Pernilla
- Sandberg Kicki
- Sundström Rask Katarina
- Svedin Peter
- Uhlbäck Helena
- Widell Anna
- Wixner Johan

Ytterligare ett 20-tal personer har arbetat som gäst- och timlärare vid olika tillfällen.

Servicegruppen

Servicegruppen som består av personal från fastighet & underhåll, kök, administration samt biblioteket, har haft arbetsplatsträffar vid 9 protokollförda tillfällen under året.

Kursassistenterna har blivit inbjudna att delta på dessa möten, men de har haft svårt att delta då de har schemalagda lektioner, de brukar istället delta på lärarråd. Vid några möten har även en lärare deltagit. Servicegruppen träffas nästan dagligen vid förmiddagskaffet för löpande information.

Aktuella frågor som angår servicegruppen tas upp och diskuteras vid förmiddagsfikat. Vid serviceråd delges gruppen information från diverse möten, tex ledningsgruppen, samverkan, kursråd, Agendagruppen och lärarråd. Bemanningen i service har ändrats något i Coronatider. I köket har man ändrat sina scheman så att alla inte är på plats alla dagar. I administrationen arbetar en person dagligen hemifrån. Biblioteksassistenten hjälper till med extra stöd på lektioner på AK sas. Kursassistenterna på hjärnskadekursen arbetar i vaktmästeriet vissa eftermiddagar.

Köket fortsätter med sin satsning på att inhandla så mycket miljömärkta livsmedel som möjligt. 2018 fick köket ta emot landstingets miljöpris för sitt utmärkta miljöarbete.

Servicegruppens stipendium utdelades i år till Tom Karlsson på hjärnskadekursen.

Administration

Lisbeth Backström	Admin. / internatansvarig
Ulrica Wikman	Admin. / receptionist
Yvonne Westin	Admin. / receptionist
Ehlis Katarina	Marknadsföring <i>(Sjukskriven)</i>

Kök

Karolin Stelius	Kock
Ulrika Edlund	Kock
Sofia Landin	Köksbiträde
Sofia Nordin-Hurtig	Kock
Caroline Fredin	Kock
Lena Cederlöf	Köksbiträde

Fastighet & Underhåll

Ylva Abrahamsson	Lokalvårdare
Karin Åkerstein	Lokalvårdare
Linda Axelsson	Lokalvårdare

Maria Knutsson	Lokalvårdare
Jörgen Persson	Vaktmästare
Niclas Malmberg	Vaktmästare

Bibliotek

Johanna Törnkvist	Biblioteksassistent
-------------------	---------------------

Assistenter, Hjärnskadekursen

Stina Bylund	Kursassistent
Sofie Frieberg	Kursassistent

Pedagogisk assistent, AK / Internat

Therese Löfgren	Kursassistent
-----------------	---------------

Pedagogisk assistent, Trappa upp / SMF

Reem Yousuf	Kursassistent
-------------	---------------

Ledningsgruppen

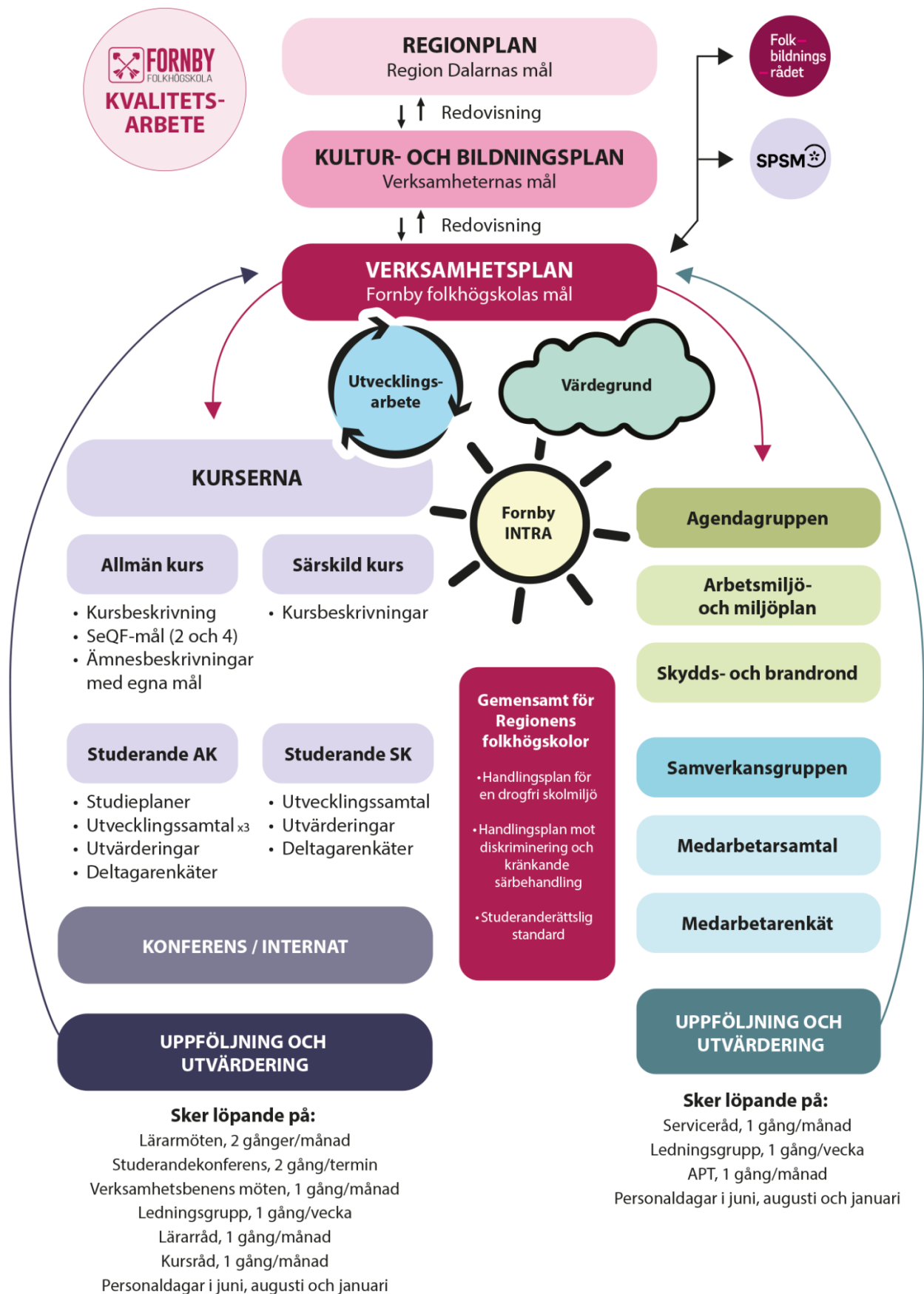
Hjalle Östman	Rektor
Astrid Eriksson	Servicechef
Anna Widell	Bitr. rektor

Kapitel 5 - Ekonomisk redovisning

Ekonomisk redovisning 2021-01-01 - 2021-12-31		
Konto	Ack utfall	Ack budget
Intäkter	32357	33852
Verksamhetsintäkter	1837	3005
Bidrag	7332	6271
Regionbidrag	12301	12301
Övriga intäkter	161	347
Intäkter konto klass 1	1	0
Kostnader	-32557	-33852
Löner	-23849	-24777
Övriga personalkostnader	-448	-393
Övrig köpt verksamhet	-506	-905
Verksamhetskostnader	-7754	-7777
- varav hyra	-4959	-5034
Kostnader kontoklass 8	0	0
Resultat	-200	

Bilaga 1 - Kvalitetsarbete

Bilaga 2 - Verksamhetsinriktningar

VERKSAMHETSINRIKTNINGAR

ALLMÄN KURS

- Allmän kurs - Borlänge
- Allmän kurs - Falun

ARBETE OCH FRAMTID

- Fritidsledarutbildningen
- Hjärnskadekursen
- SMF
- Övriga arb.markn.utbildningar

KONST OCH TEXTIL

- Konstkursen
- Textil för kropp och själ
- Sy och sälj...
- Vävdistan

KONFERENS OCH INTERNAT

- Konferens
- Internat

STÖDFUNKTIONER

INTERN verksam- hetsstöd

- IT
- Admin
- Reception
- Fastighet & underhåll
- Kök
- Bibliotek
- Kommunikation
- Kurator
- SYV

EXTRENT verksam- hetsstöd

- HSB
- Ekonomi (RD)
- HR (RD)

